

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Oslo 11.12.08

Forslag til høringsvar – Forslag til permanent sprøyteromslov.

Viser til departementets høringsnotat: Forslag til endring i lov om ordning med lokaler for injeksjon av narkotika (sprøyteromsloven) og forskifte om prøveordning med lokaler for injeksjon av narkotika (sprøyteromsordning).

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge takker for forespørselen om å være høringsinstans.

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge ser som forfatterne av evalueringen; ”Hva nå? Evaluering av prøveordningen med sprøyterom” SIRUS rapport nr. 7/2007, flere betenkeligheter ved permanent etablering av sprøyterom. Dette er en kontroversiell sak, både narkotikapolitisk, opp mot FN`s narkotikakonvensjon som Norge har ratifisert, juridisk, økonomisk og helsefaglig.

Fagrådet mener at det behøves flere forskjellige tiltak for rusmiddelavhengige i Norge, både innen områdene behandling, rehabilitering, habilitering, lavterskel helsetilbud og skadereduksjon.

Vedr. kommunal avgjørelse og helsedirektoratets godkjenning

Om ordningen med sprøyterom blir videreført på permanent basis vil Fagrådet støtte departementet i at det er den enkelte kommune som selv avgjør om de ønsker å opprette sprøyterom i sin kommune. Vi støtter også departementet i at den enkelte kommune må søke om godkjenning via Helsedirektoratet før oppstart kan foregå. Dette for å kvalitetssikre planlagte sprøyterom ut fra gjeldende lov og forskrift, og for at helsedirektoratet kan sikre at de negative erfaringene personalet ved sprøyterommet i Oslo hadde i oppstarten kan forebygges og forhindres andre steder. Det er også viktig at det innføres en tilsynsordning i regi av Helsetilsynet i det enkelte fylket.

Vedr. finansiering.

I høringsnotatet formidles det at kommunene som skal etablere sprøyterom må finansiere dette selv. Erfaringene med sprøyterom i Oslo viser at dette er et svært kostbart tiltak for en forholdsvis liten gruppe brukere. Dette er slik Fagrådet ser det et ruspolitisk dilemma, da rusfeltet lider under manglende finansiering. Skal vi velge å opprettholde et kostbart tilbud for noen få, fremfor å lage et best mulig tilbud til flest mulig brukere?

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77

e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no

organisasjonsnummer 975 688 623

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer

En sprøyteromsordning slik Stortinget har formulert det, er kostbar. Skal en eventuell permanent ordning bli et tilbud til det store flertall av de som injiserer narkotika, vil det kreve store økonomiske og personellmessige ressurser.

Vi ser i dag at tilbudet i Oslo langt fra når alle som kan profitere på det, og kanskje når det ikke de som er mest utslått? Samtidig som lengre åpningstider vil kreve ytterligere ressurser. Det kan derfor stilles spørsmål om sprøyterom er en riktig samfunnsmessig prioritering, eller om det heller bør satses mer på tiltak som peker ut av eller i alle fall har som mål å redusere misbruk av narkotika.

Om ordningen skal videreføres på permanent basis tror vi det er lite realistisk at kommunene vil prioritere et så stort økonomisk løft for et fåtall av kommunens beboere. Dersom tiltaket ikke blir en del av den statlige tilskuddsordningen, tror vi mange kommuner vil la være å etablere et slikt tilbud.

Vi finner det underlig at lavterskel helsetiltak i kommunene finansieres gjennom en statlig tilskuddsordning, mens sprøyterom skal være rent kommunalt finansiert. Hvorfor det? Skal ikke sprøyteromsordningen på lik linje med andre lavterskel helsetilbud være et tiltak for å sikre verdighet for brukerne, bedre hygiene og helse, forebygge infeksjoner og smitte, redusere fare for dødelighet, samt gi økt mulighet for kontakt og samtaler mellom rusmiddelmissbrukeren og hjelpeapparatet?

Vedr. samlokalisering med andre lavterskel helsetiltak i kommunen.

Fagrådet innen rusfeltet i Norge anbefaler ikke av følgende grunner at sprøyterom samlokaliseres med andre lavterskel helsetiltak i kommunen der helsetiltaket har andre brukergrupper;

- Det er uheldig at disse samles på et sted grunnet faren for organisering av ”ghettoer” med de utfordringene som det medfører med salg, omsetting av både rusmidler og tyvegods, samt fare for nyrekruttering av brukere av andre rusmidler til opiater.
- Andre brukergrupper i lavterskel helsetilbud som LAR-brukere, har i stor grad avsluttet aktivt rusbruk. Vi kjenner til at det i forbindelse med samlokalisert henteordning på LAR foregår mye salg og omsetting av alle typer rusmidler og at de brukerne ved LAR som ikke har såkalt ”sidemisbruk” av rusmidler opplever denne tilgangen som særskilt ubehagelig og utfordrende og for mange gir det store utfordringer i forhold til å la være å ta imot stadig tilbud om rusmidler.

Dersom det eksisterer andre lavterskel helsetilbud i kommunen for samme brukergruppe, mennesker som er i aktiv rus med bruk av opiater, ser vi ikke samme betenkelighet ved en eventuell samlokalisering.

Fagrådet representerer mange grupper innen rusfeltet.

Våre medlemmer har ulike syn på om permanent etablering av sprøyterom er veien å gå innen norsk narkotikapolitikk. Vi registrer at flere organisasjoner som representerer pårørende, brukere og behandlingsinstitusjoner er i mot permanent etablering. De opplever dette som bl.a. en feil bruk av knappe midler og stiller spørsmål ved effekten det har på overdoser, m.m. Et av formålene med prøveordningen var å se om dette kunne være med å forebygge overdoser. Vi har i dag ikke noe belegg for å kunne si at dette er tilfelle.

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77

e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no

organisasjonsnummer 975 688 623

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

faglig samordning av tiltak for mennesker med rusrelaterte problemer

Kan legalisering være en utilsiktet virkning av reformen?

Kan en sprøyteromsordning gjøre det enklere å fortsette et misbruk? Vil en sprøyteromsordning tiltrekke seg brukere som ellers ikke ville injisert heroin? Som mange har påpekt, kan en ikke komme bort fra at sprøyterom og andre skadereduserende tiltak, kan sees som en aksept av narkotikamisbruk fra samfunnets side. Sprøyterom vil kunne sies å gi signal til unge i faresonen for misbruksutvikling, at samfunnet godtar bruk av illegale rusmidler. Nok et etisk dilemma.

Fagrådet ser at tilrettelegging for etablering av sprøyterom kan være et skadereduserende tiltak som kan bidra til økt livskvalitet for enkelte brukere, men om det står alene og ikke kobles sammen med andre tiltak som helsetjenester og relasjoner med brukeren, vil det ha begrenset verdi.

Fagrådet stiller seg mange spørsmål ved forslaget om å gjøre sprøyterom til et permanent tilbud, og er ikke overbevist om at dette er veien å gå. Vi mener at det bør satses på tiltak som gir de mest utsatte brukerne økt verdighet, dette kan skje gjennom tiltak som tilrettelagte boligtilbud, gatenære helsetilbud og feltpleie. Her er det i dag store mangler i norsk kommunal hverdag. Ved å investere mer i denne typen tiltak, vil flere kunne få tilbud og økt verdighet. Det som kunne vært et viktig argument for å gjøre ordningen med sprøyterom permanent, er forebygging av overdoser, men dette kan så langt ikke dokumenteres, og ser ikke ut til å ha den forventede effekt. Om departementet velger å gjennomføre reformen, er Fagrådet opptatt av at dette ikke må være et skadereduserende tiltak som kommer i stedet for andre tilbud til brukerne. Selv de mest utslåtte brukerne trenger et sammensatt tilbud, som ivaretar flere sider av deres vanskelige livssituasjon, samtidig.

Med vennlig hilsen

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

Terje Turøy
Leder

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77

e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no

organisasjonsnummer 975 688 623